

Megkapaszkodás

Hermann Imre munkássága óta tudjuk, hogy nem csak a majomkölyök tölti élete első hónapjait anyja testébe kapaszkodva, lelve ott biztonságot, hanem az emberi élet kezdetétől is folyamatosan hat ez az ösztön, forrásul szolgálva a későbbi *szeregetkapcsolatnak*.

Írásomban kiindulópontnak számom ezt a gondolatot, mivel a megkapaszkodást-mint fogalmat-kitágítanám, átültetném a társadalmi megkapaszkodásba, a társakba és környezetbe való megkapaszkodásba, a befogadásba.

Miben lehet megkapaszkodni? Abban, ami stabil, ami biztonságot nyújt, ami átölel, ami segít megnyugodni és táplálja a kölcsönös szeretet és megértés.

Nézzük a mai iskolarendszert egy kicsit a sérültek, hátrányos helyzetűek és szegregáltak szemszögéből! A Magyar Köztársaság Alkotmánya, az Esélyegyenlőségi Törvény, a Köznevelési Törvény és még sorolhatnám, mind előtérbe helyezi és megköveteli az *esélyegyenlőség* megteremtését, hangsúlyozza a megkülönböztetés nélküli nevelést és támogatja a pozitív diszkriminációt. Sohasem volt még a köznevelésnek olyan *gyermekcentrikus törvénye*, mint a jelenlegi, 2003-as módosított törvény. Elindult egy folyamat, amit szeretnénk, de egy kicsit félünk is tőle. Félünk, mivel megszokott szervezeti formákat, módszereket és technikákat kell félretenni és újakat tanulni. Félünk, mert új alapokra kell helyezni a tanügyigazgatást, a *szülő-gyermek-pedagógus kapcsolatot*. Félünk, mert változás, és a változásoktól mindig félni szoktunk.

Mindenki fél ebben a dologban. Az Utolsó padból program résztvevőjeként megtapasztaltam, hogy a pedagógusnál jobban csak az a szülő fél, aki gyermekét visszaillesztheti a normál közösségbe. Volt olyan édesanya, aki háromszor változtatta meg a szándékát. A megszokott és biztonságot adó szegregált iskolát rettegve váltotta fel a többségi iskolával. A biztos jót, a bizonytalan jóért.

Gyógypedagógusként volt szerencsém tanítani szegregált és integrált típusú nevelési-oktatási formát választó intézményben is. Természetesen mindkét forma jól működött, működik és hozza a maga eredményét. Ahol „belevágtak” az integrációba, ott nagyon bevált. Óriási munka, szervezés és átgondolás előzte meg. Az integrált keretek közt tanuló gyermekek problémamentesen illeszkednek a későbbiekben is a középiskolai és munkahelyi közösségbe. Olyan kapaszkodót kapnak, ami egy életen keresztül támaszuk és mércéjük lesz. Viszont az intézményeknek ezt, szinte tökéletesen kell csinálni. Rendkívül nagy kárt tud okozni az az iskola, ahol integráltan nevelnek, de nem gondolkodnak integrációban. Az a gyermek, az a szülő és az a pedagógus is sérül, aki ebben az ösvérhelyzetben szerepet vállal. Ebben az esetben nagyobb kárt teszünk, mint amekkora hasznot hozunk.

Illesszük be gyermekeinket, fajra, nemre, vallásra, állapotra stb. megkülönböztetés nélkül, de készítsük elő, gondoljuk át, és ne habozzunk kimondani azt, hogy még nem készültünk fel, de megkezdjük a felkészülést az integrációra, a befogadásra.

Powel gondolataival zárom írásomat: *„Ha másokat szolgálsz, próbáld meg elfelejtkezni magadról.”*

Füves Zsuzsa
Gyógypedagógus

(A cikk megjelent a Hogyan Tovább 2005/2. számában)